

HYLAS ELRAGADÁSA, 1853

Olaj, vászon, 75x99,5 cm
Jelezve középen lent: C. Markó p. Ap. 1853

Kikiáltási ár: 24 000 000 Ft

Starting price: 96 000 EUR

AUKCIONÁLVA:

- Versteigerung der berühmten Sammlung von Kunstwerken des verstorbenen Hofrathes P. Kotzian in Wien. Kunsthandlung von P. Kaeser, Wien, 1871. katalógus: 17

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA:

- A magyar festészet rejtőzködő csodái. – Válogatás magyar magángyűjteményekből I. Mű-Terem Galéria, Budapest, 2004, 46–47. oldal

Id. Markó Károly és Peter Kotzian kapcsolata az 1830-as évek vége felé kezdődött, amikor a kortárs művészek tájképeit gyűjtő udvari tanácsos egy alkalommal szorult anyagi helyzetében is segített a művészen. Ettől kezdve Markó úgy érezte, lekötelezettje Kotziannak, s az állandó megrendelővé előlépett tanácsos számára a legnagyobb műgonddal készítette műveit. A gyűjtő halála után gyűjteményének elárverezésére 1871. június 1-én került sor P. Kaeser bécsi műkereskedő szervezésében. Az árverés alkalmából kiadott katalógus számos információt szolgáltat a gyűjtő és a művész kapcsolatáról. Ebből kiderül, hogy Markó tizenhét mitológiai és bibliai témájú művet festett megrendelőjének 1839 és 1859 között, amelyeket minden alkalommal Kotzian elképzeléseit szigorúan követve komponált meg. A katalógus emellett részletes leírásokkal szolgál a művekről, amelyek megvásárlására Keleti Gusztáv biztatott a Fővárosi Lapokban tett felhívásán keresztül 1871-ben. Cikkében méltatja Kotzian gyűjteményét, az árverést lebonyolító műkereskedő fáradozásait, majd a katalógus szövegének átvételével dicséri a magyar festő érdemeit: „Ez izzó színekbe mártott s mégis oly andalítóan kedves tájfestmények – egyrészt kimeríthetetlenül gazdag képzelet gyöngyei, másrészt a délbb természet szeretve beható tanulmányozásának gyümölcsei – az ünnepi költészetnek gazdag kincseit rejtik magukban; azt mondhatnók, [...] rábeszélő hatalom lappang e képekben”. A gyűjtemény legszebb darabjaként a *Páris ítélete*, *Diána és Endymion*, az *Apolló születése* és a *Hylas elragadtatása* című műveket nevezi meg.

„Csodálatosan gazdag erdei táj” – kezdi leírását a katalógus. Ebbe helyezi el a festő a görög mitológia többek között Homérosz és Ovidiusz által is megénekel, mégis

kevésbé ismert mozzanatát, Heraklész történetének egyik epizódját: az Argonauták – a háttérben is látható – hajója kikötését követően Hülasz, Heraklész fegyverhordozója és barátja vízért ment, s nem tért vissza. Heraklész keresésére indult – az ő alakja látható a kép jobb felének középpontjában, amint közeledik az ösvényen –, ám soha nem találta meg szeretett társát. A mítosz szerint a tó nimfái lehúzták magukkal víz alatti barlangjukba. A Hülaszt elragadó nimfák mögötti bokor mellett látható nőalak a történet szerint Ekho, aki hiába próbálja segítségül hívni a szerencsétlenül járt ifjú társait.

A mű 1853-ban készült, abban az évben, amelyben Markó hazlátogatott Pestre. Oeuvre-katalógusa szerint ez különösen gazdag esztendő volt munkásságában, hiszen a két magyar témájú tájképe (*Magyar alföldi táj gemeskúttal*, *A puszta*) mellett ebből az évből származik még a *Diana és Endymion a holdvilágnál* valamint számos ideális tájkép. A művész pályafutása csúcspontján állt: képzelőereje teljében, legnagyobb fokú technikai tudásának birtokában vállalkozott arra, hogy a nagyméretű képet szinte beborította növényzettel, amelynek pontos és finom kidolgozása kiemeli a művet alkotásai hosszú sorából. Az apró alakok csupán jelzik a történetet: a kompozíció merészen játszik a fényekkel és árnyékokkal, a művész ezáltal vezeti végig a nézőt a történet egyes mozzanatain. A megvilágított, illetve sötétben tartott figurákat ugyanolyan gondossággal festette meg, mint a mű összes többi elemét, amelyek a festő ideális tájképeinek állandó motívumait vonultatják fel.

(A Magyar festészet rejtőzködő csodái című könyvben megjelent tanulmány teljes változata)

